

Libertatea comerțului vs. proiecte legislative? Legislația privind practicile comerciale din nou sub lupa autoritaților

Un nou proiect de lege, înregistrat la Senat pe 17 septembrie 2024 de un grup de 50 de senatori reprezentând întreg spectrul politic, propune modificari esențiale ale legislației privind concurența și practicile comerciale. Obiectivul principal declarat al proiectului legislativ B459/2024 este echilibrarea relațiilor dintre marii retaileri și producătorii locali, asigurându-se totodata protejarea consumatorului prin facilitarea accesului la produse de calitate.

Potrivit expunerii de motive, prin proiectul legislativ B459/2024, inițiatorii și-au propus sa rezolve patru situații care au fost semnalate în piața de catre diverși producatori locali de bunuri de larg consum:

•**Restricționarea accesului consumatorului la produse locale:** inițiativa legislativa urmarește eliminarea limitarilor comercializării produselor fabricate din ingrediente naturale ale producătorilor autohtoni.

•**Manipularea vânzarilor:** propunerea încearca sa combata aplicarea diferențiată a adaosurilor comerciale la produse din aceeași categorie, ce ar duce la manipularea vânzarilor în favoarea produselor cu adaos comercial mai mic.

•**Listarea temporara și delistarea produselor autohtone:** prezența redusă și greu vizibila la raft a produselor este un alt punct de atenție pentru inițiatori.

•**Accesul limitat al consumatorului la produse „clean label”:** propunerile legislative susțin accesul neîngradit al consumatorilor la produse fara aditivi alimentari, într-o piața în care cererea pentru astfel de produse este în continua creștere.

Modificările legislative propuse afecteaza trei legi importante pentru buna derulare a relațiilor comerciale: **Legea nr. 11/1991** privind combaterea concurenței neloiale, **Legea concurenței nr. 21/1996**, și **Legea nr. 81/2022** privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, prin:

·€€€€€€€€€€ completarea, respectiv introducerea unor **noi definiții**, cu riscul largirii sferei de aplicare avute în vedere de legiutor pentru anumite acte normative fara o corelare clara a aplicarii prevederilor legale în vigoare. De exemplu: sfera de aplicare a Legii nr. 11/1991 se extinde și pentru protejarea intereselor legitime ale consumatorilor în calitate de participanți la piața, însa proiectul nu lamurește cum se vor corela aceste informații cu legislația generala privind protecția consumatorilor (**Legea nr. 363/2007** privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementarilor cu legislația europeana privind protecția consumatorilor și **OG 21/1991** privind protecția consumatorilor);

·€€€€€€€€€€ reglementarea de **noi interdicții** în sfera concurenței neloiale, *cu titlu de exemplu: „limitarea în mod nejustificat a vânzării produselor/serviciilor întreprinderii partenere”, „aplicarea de adaosuri comerciale mai mari la produsele/serviciile întreprinderii partenere în raport cu adaosurile comerciale aplicate altor produse/servicii din aceeași categorie”, „refuzul de a furniza întreprinderii partenere informații relevante cu privire la stocurile sau rulajele produselor/serviciilor acesteia” ori „nerespectarea clauzelor contractuale privind plata, achiziția sau furnizarea”, masura care poate aduce atingere libertății desfășurării comerțului și autonomiei agenților economici de a-și stabili propria politica comerciala;*

·€€€€€€€€€€ **abrogarea anumitor dispoziții**, cum ar fi: abrogarea dispozițiilor privind cazurile excluse în mod expres de la efectele Legii nr. 11/1991 atunci când faptele cad sub incidența **Legii nr. 21/1996**, a **Legii nr. 81/2022** ori a **Legii nr. 321/2009** privind comercializarea produselor alimentare, ori chiar intenția de abrogare a prevederilor (abia) introduse prin OUG nr. 84/2022 care adreseaza combaterea acțiunilor speculative „*în perioadele de stare de mobilizare partiala sau totala a fortelor armate si stare de razboi, stare de asediu si stare de urgenta, stare de alerta sau alte situatii de criza stabilite explicit prin acte normative*”, masura care, în lipsa unor explicații suplimentare de interpretare sistematica a legilor în vigoare, este de natura sa genereze inconsecvența legislativa;

·€€€€€€€€€€ **completarea Legii nr. 81/2022** cu noțiunea de „**aditivi alimentari**” și **noua interdicție** a cumparatorului „*sa refuze sau sa limiteze listarea și comercializarea produselor alimentare fabricate fara aditivi alimentari*” s-ar putea înțelege chiar o obligație necondiționata de a lista și de a comercializa un anumit tip de produse indiferent de îndeplinirea condițiilor de listare ori a condițiilor comerciale negociate de părți, situație care, în lipsa unei nuanțari, ar putea genera probleme în practica.

Deși este foarte devreme sa ne pronunțam, în speranța ca masurile propuse nu reprezinta doar un avânt politic specific campaniilor electorale, având în vedere dinamismul legislației privind protecția consumatorilor aflata în continua expansiune, este foarte important de menționat ca în lipsa **corelarii atente a tuturor prevederilor legale vizate și a evitarii folosirii terminologiei vagi ori neclare**, amendamentele expuse în proiectul B459/2024 pot sa dea naștere unor conflicte reale de aplicare a legii.

Transparența și coerența legislativa sunt pilonii prevenirii și rezolvării concrete a potențialelor probleme întâlnite în practica. Fara o aplicare riguroasa a acestora exista riscul generarii mai multor probleme decât soluții.

Ramâne de vazut daca și cum noile propuneri legislative vor echilibra relațiile dintre retaileri și producatorii autohtoni astfel încât cadrul legislativ final sa protejeze toți actorii implicați în lanțul de producție-distribuție-consum.